

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Malmöhus Läns nya Landshöfdingspar

VI ÄRO i dag i tillfälle att för våra läsare presentera Malmöhus läns nye höfding grefve Robert De la Gardie och hans maka grefvinnan Elvira De la Gardie, född Smith.

Man kan med fog säga, att landshöfdingeämbetet har sina gifna traditioner inom den nu utnämndes släkt såväl å fädernet som mödernet. För att ej gå längre tillbaka än till de närmaste två generationerna, så klädde hans morfader friherre Robert Fredrik von Kræmer under flera årtionden landshöfdingestolen i Uppsala, hans fader är den kände f. d. talmannen greve Robert De la Gardie, för närvarande bosatt i hufvudstaden såsom emeritus efter landshöfdingeämbetet i Linköping, och en nära anhörig till den sistnämnde, grefve Magnus Gabriel De la Gardie, var till sin för några år sedan inträffade död landshöfding i Kristianstad.

Den nye landshöfdingen är barn af den provins, till hvars styresman han nu blifvit upphöjd; han är nämligen född i Silfåkra socken af Torna härad den 7 augusti 1858. Hans föregående verksamhet har hufvudsakligen fallit inom det militära området, där han vid skånska dragonregementet avancerat till major på stat och särskildt gjort sig gällande såsom en administrativ och organisatorisk förmåga af mer än vanlig duglighet samt äfven uppträdt såsom facklitterär författare. Under flera år har han dessutom förvaltat egendomen Bollerup, ett af Kristianstads läns större jordagods, och var under denna tid socknens kommunalordförande. Sedermera har han under sin vistelse å sitt regementes förläggningssort Ystad varit flitigt tagen i anspråk, dels såsom stadsfullmäktig och dels såsom ledamot i ett flertal kommunala nämnder, samt har flere gånger varit uppställd som riksdagsmannakandidat. Äfven för bevarandet af den gamla, intressanta stadens många minnesmärken af medeltida kultur har

Grefvinnan Elvira De la Gardie

Grefve Robert De la Gardie

han utvecklat en liflig verksamhet såsom ordförande i fornminnesföreningen och styrelsen för Gråbrödraklostrets restaurering.

Nationellt frisinnad i bästa mening, men gifven motståndare till samhällsupplösande tendenser, karakteriseras hans politiska läggning ganska väl af följande uttalande, som återfinnes i hans senaste valprogram:

“Under det man ännu synes vilja fasthålla vid gamla partigränser, blir det alltmåra klart, att uppslutningen hufvudsakligen sker efter två linjer — socialdemokraternas och de nationella elementens. Beteckningen “frisinnad“ kan ej efter de sista tidernas politiska tilldragelser göras till de motsättningar mot partibenämningen “moderat“ eller “höger“, och på samma sätt finner man hos mången liberal på botten starkt konserva-

tiva och nationella tänkesätt. En särskiljning i partier med tillhjälp af dessa beteckningar kan ej leda till annat än en fullständigt felaktig gruppering. De som i själfva verket stå eller börja stå såsom vänner och kamrater böra ej på grund af ett föräldradt partiväsen göras till hvarandras motståndare.

I sanning ett ord för dagen!

Personligen har grefve De la Gardie gjort sig känd som en urban och älskvärd man, i sitt umgänge lika förekommande mot hög och låg, och har han därför förvärfvat sig talrika vänner inom alla samhällsklasser.

Grefvinnan De la Gardie är dotter till framlidne apotekaren och bankdirektören J. G. Smith i Ystad och hans likaledes aflidna maka Augusta Smith, född Bruzelius. Från sitt föräldrahem har grefvinnan De la Gardie ärfvt ett öppet sinne för konst, litteratur och särskildt musik. Författarinnan Emelie Flygare Carlén, född Smith, var hennes fars faster, och hennes bror är den kände sångaren Salomon Smith.

Å Klintehus invid Ystad, med utsikt öfver det vida hafvet, hafva grefven och grefvinnan De la Gardie redt sig ett vackert och komfortabelt hem. Många äro de som bevara angenäma minnen af gästfrihet, åtnjutten i det grefliga hemmet.

EN NATIONELL KVINNODRÄKT

Allmänna svenska nationaldräkten

II.

Allmänna svenska nationaldräkten.

SÅSOM REDAN i en föregående uppsats nämnts, utarbetades den allmänna svenska nationaldräkten af medlemmar inom Svenska Kvinnliga Nationaldräktföreningen med benäget biträde af ett par framstående konstnärer och med tanke på att tillgodose deras behof, som vore i saknad af egen hembygdsdräkt. Det är ju t. ex. bra oegentligt, att sådana sockendrakter, som ännu rätt allmänt bäras af allmogen, såsom nu daladräkterna, tagas i bruk af utsocknes, som därtill kanske hvarken noggrant tagit reda på, hur dessa dräkter i äkta skick se ut eller hur de riktigt bäras. Man får ju ofta se dessa dräkter på utsocknes så vanställda, att man nästan vore frestad antaga, att denna omständighet vore en bidragande orsak till det dräkternas bortfuskande, som man ofta blir vittne till äfven hos dalallmogen själf i våra dagar. Då nu Dalarna är snart sagdt den enda landsända, där sockendrakterna ännu lefva kvar, må vi då låta den få behålla sin rättmätiga egendom!

För att nu återgå till den allmänna svenska nationaldräkten, så har den utarbetats efter den principen att så mycket som möjligt gerum åt olika tycke och smak, naturligtvis inom vissa gränser. Så kan den t. ex. förfärdigas i två, till snittet hvarandra väsentligen olika typer, hvilka båda användas såväl till hvardags- som högtidsdräkten, nämligen dels i det ursprungligen antagna snittet med kjol och lifstykke som skilda plagg (A typen, fig. 1 A.), dels i det sedermera äfvenledes godkända s. k. yf-axlasnittet (B-typen, fig. 1 B.) hvilken modell (och benämning) härstammar från Vingåkersbygden i Södermanland och karakteriseras däraf, att i densamma kjol och lifstykke äro sammanhängande. "Jaså," hör jag någon utbrista, "alltså en förfuskad vingåkersdräkt!" Nej, mina ärade läsarinor, den är helt olika

VI FORTSÄTTA här den i n:r 23 började artikelserien om en rationell och nationell kvinnodräkt. Författarinnan går nu till en detaljerad beskrifning af de olika dräktförslagen, hvilken ytterligare förtydligas genom de reproducerade bilderna. För dem af våra för saken intresserade läsarinor, som önska närmare upplysningar, står förf:n gärna till tjänst, om frågobref med bilagadt portio tillsändes henne under adress Fru Märta Jörgensen, Falun.

denna dräkt både i färgsammansättning och öfriga detaljer, endast snittet är lånadt, och detta senare ha vi på goda grunder upptagit i denna allmänna svenska dräkt äfven med fara att få den benämd "en afläggare af vingåkersdräkten!" Detta snitt är nämligen så genomhygieniskt, fullkomligt reformdräktstyp, att det osökt lämpade sig för denna nya form af nationaldräkt, och som en af våra smakdomare en gång, på tal om detta, uttryckte sig: "Förebilder får väl folk ursäkta, att man begagnar sig af!"

A. Hvardagsdräkten!

Hvardagsdräkten både kjol och lifstykke äro mörkblå, det senare rundtom i öfre kanten försett med en enkel utsmyckning i starka färger. Till snörningen i A-typen användas smala, starkt färgade bomullsband, som dragas genom silfver-, mässing- eller tennmäjor. Bältet i B typen göres af samma material som dräkten och igenknäppes med ett silfver- eller mässing-spänne. Förklädet, af bomull eller ylle, är röd-, blå-, gul- och hvitrandigt på längden, veckas upptill och knytes med hemväfda, brokiga band. Den hvita skjortan eller öfverdelen sys vanligen i den å afbildningen förefintliga modellen, men ännu en annan, något olika, förekommer. Strumpor och skor svarta, de senare antingen sleif- eller snörskor eller ock snörkängor. Om man vill begagna ofvanbeskrifna dräkt som mindre högtidsdräkt, t. ex. till söndags, bäres till densamma i stället för nyssnämnda förkläde ett dylikt, som är röd-, gul- och hvitrandigt på längden med breda, röd- och hvitrandiga knytband. Under den kalla årstiden bäres till innerdräkten öfver den hvita öfverdelen en grön eller röd, med hvit utsmyckning försedd, stickad tröja (se fig. 2.) Man kan då också i stället för den vanliga öfverdelen med vidsittande krage bära en utan dylik, på hvilken fästes en

chemisette eller isättning med krage, då ju denna senare är den del af öfverdelen, som forttast solkas och behöfver bytas om. Till hufvudbonaden återkommer jag i en följande uppsats.

Hvad tillskärningen beträffar, består kjolen af 6 våder. Framvåden jämte sidvådena, 2 på hvarje sida, sneddass, men bakvåden göres rak; till A-typens kjol sålunda: framvådens bredd upptill cirka 20 cm., nedtill 45 cm., sidvådenas upptill cirka 25, nedtill 45 cm. och bakvådens cirka 45. Våderna placeras med den raka och sneddade sidan mot hvarandra på vanligt sätt. Till B-typens kjol, som går upp på halfva bröstet och där fastsys med lifstykets, får man naturligtvis beräkna något mindre vidd upptill. Kjolen rynkas eller veckas upptill, i A-typens kjol så långt framåt, att den får vackert fall, i B-typens rundt om. Den göres så kort, att den slutar minst 10 cm. från marken. Ficka sättes i framvådens ena söm, eller, för att hindra fickan att tynga ned och ge kjolen ett ojämnt fall, göres endast ett sprund, hvarigenom en ficka på underkjolen göres åtkomlig.

Lifstycket till A-typen kan antingen skäras så, att framstyckena göras lika stora och den hvita öfverdelen blir synlig under snörningen eller ock så, att det ena framstycket göres så mycket större framtill än det andra, att det fortsätter under snörningen och ett litet stycke under framkanten på det andra framstycket (som å afbildnen). Snörningen bör i båda fallen vara bredare upptill och smalna af ned mot midjan. Kjol och lifstykke i denna typ antingen häktas ihop rundt om, så att det senare skyler linningen, eller ock göres lifvet ett stycke längre än till midjan, och kjolen sättes ofvanpå detsamma, i hvilket senare fall kjollinningen bör göras så smal, att den skyles af förklädesbandet, eller ock använder man till kjollinning af samma slags band som till förklädet.

I nästa uppsats kommer högtidsdräkten att beskrivas.

Till sist ett påpekande af ett tryckfel, som insmugit sig i den förra uppsatsen. På tal om modifierandet af allmogedrakterna hade jag skrivit: "Så t. ex. vilja vi ha något lättare material än som består i våra gamla folkdräkter, och det är ej svårt att åstadkomma." Vid tryckningen har det lilla ordet ej blifvit uteslutet.

Fig. 2.

MÄRTA JÖRGENSEN.

Rösträttsbrefkort.

DET LÄNDER den lifskraftiga Rösträttsföreningen i Göteborg till all heder att den varit den första af de svenska föreningarna att använda de illustrerade brefkorten i rösträttsidens tjänst och att den serie, hvarmed föreningen gör en början och som tillhandahålles af sekreteraren, fröken H. Öijer, Göteborg, är så väl sammansatt och så vackert utförd. De 12 korten bära porträtten af 12 den kvinnliga rösträttens och jämlikhetskraftets förkämpar och under porträtten något karaktäristiskt citat. Svenskarna äro representerade af E. G. Geijer, F. T. Borg, C. Lindhagen, Fredrika Bremer, Ann-Margret Holmgren och Anna Whitlock. Af citaten anföra vi Björnsons som på kortet återges i faksimile.

Nu er lysets store tid men för få er vi som spreder, og vi savner det som freder Lysets gnist i Slægtens id.

I som för som vestalinner gav symbolet eders lif, — selve lyset kom och giv tempelvakt, I ädle kvinner!

PÄRMAR

Idun 1908
och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Kunna erhållas i närmaste bokhandels del eller direkt från Iduns expedition, Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50 om rekvisition och likvid i postansning Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50 insändes.

Med Iduns rosor till Naddö.

Mathilda Fryxell.

DET GAMLA Fryxellska hemmet vid Drottninggatan med dess idylliska glädthet och frid, där två systrar ännu i ålderns sena dagar arbetade för sin ungdoms ideal, har blifvit splittradt af döden. Den yngre af häfdateknaren Anders Fryxells begge döttrar, fröken Mathilda Fryxell, har nämligen i dessa dagar aflidit nära sjuttionio år gammal och lämnat sin 80-åriga syster ensam.

De ha ju annars följts åt som goda arbetskamrater i alla år med ytterst samma intressen och mål, ehuru de hvar för sig hade sina älsklingsföretag, som de ägnade sin tid och möda.

Den aflidna var född i Stockholm d. 8 oktober 1830, men växte upp i Sunne prästgård i Värmland, där hennes fader var kyrkoherde. Hennes sociala intresse och varma medkänsla för de lidande tog sig tidigt uttryck i ett verksamt och rikt arbete på folkundervisning och i den frivilliga fattigvården bland faderns församlingsbor. Då hon med sin syster på 80-talet bildade ett hem i Stockholm, utvidgade hon sin verksamhet och började jämte det personliga arbetet bland nödens barn att ägna sig åt lösandet af sociala spörsmål. Hennes erfarenheter hade gjort henne liksom hennes syster till en varm nykterhetsvän, och här fann hon ett rikt fält att bearbeta. Hon bidrog verksamt till stiftandet år 1880 af föreningen för sömmerskor, som mycket bidragit till förbättrandet af deras ställning, och var alltjämt vid sin död föreningens ordförande. Hur varmt den låg henne om hjärtat, därpå är hennes önskan att inga blommor, men väl en skärf till hennes kära förenings sommarhem skulle skänkas af dem, som ville hedra hennes minne.

I likhet med systemen Eva utöfvade Mathilda Fryxell ett ganska rikt författarskap, på sista tiden såg man dock helt naturligt mera sällan hennes signatur. Allt hvad hon skref var prägladt af hennes varma kristna lifsuppfattning och strängt etiska lifsåskådning.

Själfr var hon stilla och tillbakadragen och sökte icke världens ros för det arbete hon utförde i mänsklighetens tjänst.

“DEN som vill resa ner, är naturligtvis välkommen.”

Det var med de orden jag styrkte min själ, då snabba årtag öfver Vättern förde mig mot Naddö, och när jag vandrade upp genom parken mot byggnaden — en tidig och oanmäld födelsedagsgäst.

Gårdsplanen låg tom i ett beslöjadt, opålitligt solsken, det var stilla, det var söndag som söndagar voro för mycket länge sedan på gamla gårdar, en blandning af glädthet och högtidlighet. Öfver porten vajade vårt medeltida riksbanér, den blå duken med de tre kronorna, kring de hvita pilastrarna lindade sig en girland af pioner, och trappan var kantad af blomsterskänker, så att ens väg till det Heidenstamska hemmets tröskel bokstafligen gick genom rosor. Men detta var också allt, intet buller eller brådska, intet jäkt hos gårdens unga värdinna, som skulle ta emot gäster på oanade tider och i oanade mängder, ingen främmande och uppstramad min, hvarken hos Naddö eller dess ståtliga herre. Hans välkommen och tack för den knippa rosor från Iduns redaktion, som jag haft turen att få medfölja, var så hjärtligt och älskvärdt, att jag genast kände mig obesvärad och började trifvas.

— Hur låter väderleksutsikterna? frågade Heidenstam.

— Regn i södra, mellersta och norra Sverige, svarade jag öppenlyst, ty dess stoltare var det ju, att solen sken allt mera oförbehållsamt öfver Naddö. “Alles geben die Götter, die unendlichen, ihren Lieblingen ganz.”

Gamla fru Heidenstam kom grann och förnöjd i sin tjocka sidenklädning och hälsade. Med disciplinen från en liten intervju för ett par veckor sedan ännu inne, började hon ögonblickligen att med rörande noggrannhet berätta allt som händt innan jag kom: hur man varit tidigt uppe för att kläda förstubron och ta mot skolbarnen från socknen, som uppvaktat på morgonen och sjungit östgötasången för 50-åringen, hur där kommit bref och presenter och redan i går några vänner ur den intimare kretsen från Stockholm.

Hon ville också berätta hvad som skulle hända, men just då började det, och sedan blef där icke mycket andrum under dagen.

Klockan ett var den frukost, för hvilken vaktmästaren på hotellet i Vadstena så hotfullt varnat med orden, att den var för de särskildt inbjudna, men det särskilda tycktes ligga däri, att nästan alla hade skrivit om eller målat eller förlagt värden utom jag. Det var roligt att iaktta honom bland dessa gamla vänner,

Iduns kvinnostipendium.

Förslag till kandidater för nästa år.

VID IDUNS kvinnliga akademis senaste års sammankomst beslöts att genom Idun rikta en vädjan till allmänheten att hädanefter biträda akademien vid föreslåendet af pristagare. Vi uppmana därför våra läsare att benäget inkomma med motiverade förslag till pristagare för nästa år, framhållande någon svensk kvinna som kan anses berättigad till årsstipendiet, 1,000 kronor, “för belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning.”

Förslagen, som torde adresseras till akademins sekreterare, med. dr. *Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm*, böra insändas ju förr dess hellre och senast före utgången af oktober månad.

FOLKTÅGET DEFILERAR FÖR DIKTAREN.
J. Wallgren foto.

af hvilka somliga såsom fru Eva Acke, Topelius' dotter, känt och följt honom genom alla skiften sedan Vallfarts- och vandringsår. Det var roligt att höra honom vid en anspelning på de 50 åren förklara sig vara yngre till sinnet än någon af sina gäster, ehuru det låg en droppe vemod och förebräelse i slutorden: och i all synnerhet yngre än de yngsta här.

Att sedan se Heidenstam mottaga de stora hyllande skarorna uppe på sin trappa och med sin klädsamma, enkla värdighet gå glänsande ur denna fordrande situation, eller att se honom med ädlingens obeskrifliga älskvärdhet röra sig bland dessa skaror, som fyllde parken, och hälsa med ett vänligt ord på bekanta och obekanta, var att få sin uppskattning och uppfattning af diktarens person kompletterad. Minnet af den granna gestalten på trappan, vänd mot folket, den klingande stämman, som talade ord, än rörda och litet vemodiga, än distinkta som fältrop och koncentrerade och afrundade som valspråk, är ett af dem man gömmer som pärlor på ett band. Att man tog till ögonen var där naturligtvis ingen, som märkte. Man observerade ju knappast, att det dånade skott ute från Vättern från en vänskapligt sinnad flotta. — — —

Då på eftermiddagen telegrammen lästes upp och man kom till Carl Larssons: “Mätte svenskarerna få många sådana höfdingar!” interfolierade Heidenstam med skämtsam förskräckelse: — Ja, men inte för många!

Om farhågan varit allvarligt menad, skulle man lätt kunnat lugna jubilarer! Som personlighet och diktare intar han hos oss en särställning, och med en visshet som gränsar till bitterhet kunna vi förutsäga, att vi icke få “för många” af hans sort. — — —

Dagen hade gått som ett stjärnskott, och när tåget satte ut från stationen, erinrade man sig plötsligt, att man för första gången varit i Vadstena, och att man icke märkt det.

E. — ER.

Begär alltid

Granit-emaljerade

Giffriga och syrefasta.
Prisbilliga.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s

tillverkade af utsökt råvara på tidsenligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

KOCKUMS KOKKÄRL

Fås på begäran öfver-
allt i hela världen.

Hafregryn & Sundhetsmjöl

Finnes hos hvarje välsorterad specerihandlare i riket.

SVEA

Prisbelönta med högsta utmärkelser.

JAG BÖRjade med vers, och så lärde jag mig lägga orden i små lådor med fack. Det var ju att taga vara på sina hjärteord, för de blommade sparsamt i de första vårdagarna. Skolan hatade jag, och sällan tog jag mig tid att lösa de räkneuppgifter jag fick. Stryk fick jag hvarenda dag och tålde också åtskilligt, och dum och lat var jag, det stod i betygsboken. Men när det gällde att spela lärarna ett eller annat fult spratt, var jag alltid den finurligaste. Jag ansågs för den odygdigaste i klassen, och den värste slagskämpan var jag nog, inte så, att jag var så synnerligen stark, men jag tålde mest stryk och gaf mig inte så lätt. Ja, på den tiden var där säkert ingen, som anade, att jag som yngling (vid tjugofyra år, debutåret, var jag som mest grön) skulle debutera med en så sentimental och mjäkigt snäll bok som "Hvita kyrkans by". I skolan var jag först och fämst opprorsmakare, och som rottingen på den tiden var klassföreståndare och flitigt användes vid minsta utbrott af liflighet eller själfkänsla, lärde jag mig hata mina lärare, och detta hat var den första goda jorden. Med ett vänligt och öfverseende ord skulle man kanske kunnat få mig till en präktig räknekarl, men där sparades som sagdt på goda ord. Jag blef också ständigt kvarsittare, men trufdes rätt bra på en och samma bänk och skar mina runor däri och mina första lärospån.

Ingen anade, att jag hade en talisman hemma, en underlig kulram kan man säga, med rörliga och kulörta små kulor, som kunde snurra och flyttas efter behag. Och jag flyttade dem upp och ner, alldeles som läraren flyttar pojkar, och det blef hela figurer och världar, som lefde i den ramen för mig. Jag fyllde räkne- och välskrifningsböcker med vers, teckningar och akvareller. Likväl var jag alls ingen inne-sittare. Jag ströfvade kring om kvällarna i den gråa staden med kamrater af samma skrot som jag själf, och det var vårt förnämsta nöje att springa på svag is, så att det blef bölja framför; det kallades att "taga sulan". Det klang och gnistrade i isen, och så gällde det att trampa rätt och söka fast grund, hvar gång det gällde. Redan då visade jag nog en smula anlag för lyrisk prosa, och jag var fri och ville inte veta af några band.

Emellertid svällde mina versböcker alltmera, och jag såg mig omkring i naturen som en fullärd trädgårdsmästare, fast jag ännu knappast hade så mycket som några fattiga strån på mina marker. Men jorden var väl inte den sämsta, och den jäste mot våren. Jag diktade om svaga isar, försökte mig på prosa, men misslyckades, och så blef det mest sådana här små enkla och späda blommor:

FÖRGÄT MIG EJ.

I grönskande lund, så tyst och sval,
praktblommor växa i tusental,
rosen och liljan leende stå
och växla blickar med himlen blå.

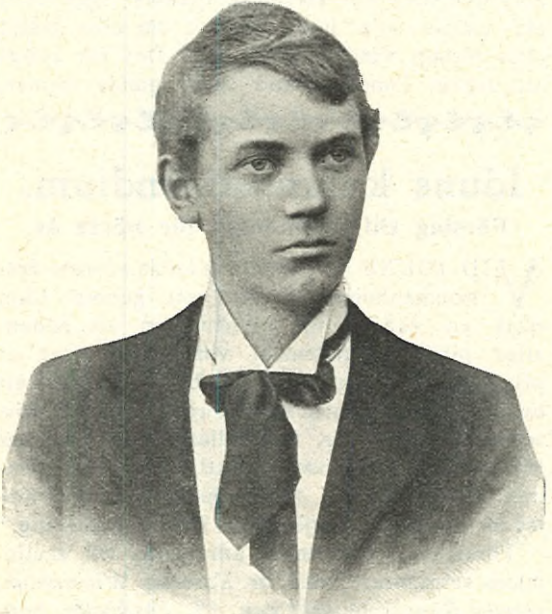
Gå nu till ängen, till bäckens brädd,
där står en blomma, så blyg och rädd,
och lyss du efter, hon hvisskar dig:
Förgät mig ej, ack, förgät mig!

Ty liksom rosen och liljan se
mot himlens blånande haf och le,
så såg den lilla dit upp också,
och hennes blick blef som himlens blå.

Då var jag fjorton år.
Jag hade egentligen inga vänner. Sällan

var där någon, som sade ett vänligt ord till mig, och kamraterna i min klass förbjödos af sina föräldrar att vara tillsammans med en sådan slyngel. Jag fortsatte i skolan att trotsa och lindade handdukar om benen. Jag lärde mig gråta, när det inte sved vid slagen, bara för att undgå upptäckt — och jag skrattade ofta midt i synen på läraren, när det sved. Och det sved ofta, för han hade många sätt att slå, den mannen, Berg kette han. Plockade man lössen ur en blomma, som skulle botaniseras, så fick man på fingrarna med rottingen, så topparna svullnade, och blod sprang ofta fram under naglarna, ja, satt man och lekte och ritade på en pappersbit, och det gjorde jag rätt ofta, så ref han sönder den och tvang en att äta upp det. Åh, hvad jag hatade honom!

Han fick mig aldrig stukad. Han drog fram min pulpet och ställde den vid sidan af katedern för att jag inte skulle få någon tråd till kamraterna och draga dem med i okynnet. Jag satt där en hel termin och var glad som aldrig förr. Nu slapp jag ständigt se honom framför mig, jag kunde göra många fler gubbar än förr, och så studerade jag kamraternas ansikten, hade dem midt för mig, och detta var till och

NILS WILHELM LUNDH I YNGLINGÅREN.

med roligare än att sitta framför kulorna på den lilla ramen hemma. Inget minspel undgick mig, och mina gubbar blefvo bättre och bättre. Hemma skref jag nu små prosauppsatser och skolhistorier. Jag ritade också.

Nu blef jag emellertid körd från Malmö skola, för jag hade suttit två år i tredje och hade haft så roligt ute i det gröna på sommaren, så jag tänkte inte ett dugg på tentamen. Sändes så till Lunds privata elementarskola.

Där gick det bättre. Praktigare lärare var där, och de hade öfverseende med ungdomlig liflighet. För de lärare, jag tyckte om, hade jag ofta högsta betyget. Jag hade professor Stille i uppsatsskrifning och hade fria händer, skref vers och fick för öfrigt skriva om hvad jag ville, något, som gjorde kamraterna ärg-röna — vänner hade jag inte många, och jag fann föröfrigt ingen vårgrönka hos mina jämn-åriga. Jag gick mest ensam och var sur som kart.

Hemma växte luntorna, och jag rimmade ohyggligt. Ur en höstdikt på sextiosju verser citerar jag:

Dimman blef dragen
i flor öfver marken hän,
samman skuggan kröp —
strimman af dagen
rann ut bakom mörka trän —
flamman stöp.

llande natten
drog skugga och underbart
lätt sus i kvist och gren,
hvilande vatten
i kärrgöl speglade klart
vätt'ljussken.

Jag drog igenom klasserna, gick som sagdt mest ensam, längtade ut till gröna fält. Så lämnade jag skolan och kom in vid statens järnvägar, satt och skref på godslistor i tre år. Nå, där skrefs ju bara på den ena sidan, och baksidan fyllde jag för egen räkning. Jag skref nu prosa och var förfärligt sentimental. Helt naturligt: När hela ens barndom har för-lupit som gråa år utan egentliga vänner och lekkamrater, så blir det bakslag för ynglinga- och mannaåldern. Det kom som en sjukdom, men jag släppte inte taget. All prosa, jag skref, var mjältsjuk och löslig, men det var nog ändå präktig "fåragö" på mina marker, och jag drömde om våren, starkare än någon-sin förr.

Vid denna tid var jag med om att starta ett ungdomssällskap vid namn Veritas. Vi voro tre, som satte det i gång, och så gäfvu vi ut en tidskrift med samma namn. Den var naturligtvis förfärligt ungdomlig, en röd tid-skrift, som var grön, kan man säga, och hela staden gjorde spe af den och pekade ut oss. Men så skref Heidenstam mycket vackert om tidskriften, och det gaf oss nytt mod. Vi rustade oss mot "gubbungdomen" och bildade filialer rundt om i landsbygden, i Kristianstad, där Fredrik Böök, då skolyngling, stod som ordförande, i Växjö, Luleå m. fl. ställen. Och i Finland i Hälsingfors hade vi också en liten afläggare, som startades af en broder till Schau-mann. Hemma i hufvudkvarteret i Malmö satte vi magen ut något mera än bröstet, men då vi inte voro mera än tre, generalförbundsord-föranden, generalförbundssekreteraren (det var jag) och generalförbunds-kassaförvaltaren (alla medlemmar hade förskräckta afgått, då det bör-jade svälla) så var det alltid en konst att in-billa publiken, att vi voro hundra och tusen i

LÄS! Några äldre årgångar realiserar till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och läro-rik lektyr. Mot insändande af nedannämnda be-lopp till **Expeditionen af Idun, Stock-holm**, erhålles inom Sverige **portofritt!**

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52felas)	5: 50
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnummer)	6: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1902 (med julnummer)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1903 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1904 (med julnummer)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —
Idun 1905 (med julnummer, n:r 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1908, n:r 4 o. 5 felas	2: —

LÄS!

**A march sung by the men of Dalecarlia
when walking home from the summerwork in the fields.**

den goda staden i stället för tre. Vi ställde till möten och gåfvo ut tidningen hvarje månad i ett och ett halft års tid. Så hade vi inte medel att hålla upp det längre och med oss tre ramlade hela surfven till den goda stadens förnöjelse. Hur som helst — de flesta af de unga (sjutton- och adertonåringar) som då skrefvo och pladdrade i Veritas, ha redan nu hunnit skapa sig ett namn på ett och annat område.

Jag satt inte länge vid järnvägen, saknade alldeles intresse för det kallet och fick snart lämna min extra befattning där. Så stod jag rådlös en tid med ett par små manuskriptremsor på fickan, men fick en god idé och sände remsorna till Verner von Heidenstam. Jag kände nu, att bara *en* väg låg öppen för mig.

Heidenstam svarade bland annat: "I en batalj stupar kanske en på tjugo, men på *den* banan bli nitton af tjugo ligande i diket." Likväl manade han framåt, jag fick ett riktigt godt handslag och kände, att jag blifvit ställd under en fana, och att det nu gällde segra eller falla.

Jag arbetade på en bok, "Hvita kyrkans by", men den kunde också kallas för Grönköpings klocka. Manuskriptet sände jag till Heidenstam, som föreslog en omarbetning och en väntetid af två år.

Det var gråa och ensamma år, och gräset växte sparsamt. Hvad jag under alla dessa ungdoms- och debutår fick smaka af lifvet, det gitter jag inte beskrifva. Hade jag inte haft Heidenstam att se upp till, skulle jag många gånger ha legat i diket, tror jag — och en klokare och mera finkänslig mästare kunde heller inte en ung poet drömma om. Efter en ytterligare omarbetning och ännu två år debuterade jag med Grönköpings klocka, slog igenom med glans och klarade både högern och vänstern. Man såg väl något bakom. Långt bakom. Eljes kan jag inte förstå det. Nu. Jag mår inte bra, när jag tänker på debutböckerna, "fåragön". Emellertid fick jag stora reklamannonser, publiken tyckte inte om omslagsteckningen, och jag fick lefva på rosor så länge. Till slut, och med tanke på just mina debutböcker, vill jag säga: att jag haft lika mycket nytta af den smörjan som en trädgårdsmästare af gödseln på sina land. Och nu har jag inte endast blommor, utan också svällande ax på mina marker — men det är nog svårt att finna dit, för det är alltid en bit väg genom skogen.

NILS WILHELM LUNDH.

ATT EN EGENARTADT svensk skald som Karlfeldt af en landsmaninna kunnat bli så förträffligt tolkad på engelska som här skett med *Dalkarlsmarschen* — våra läsare torde lägga märke till hur omsorgsfullt icke blott rytmen och karaktären, men också orövändningarna äro återgifna — är väl ett förvånande fenomen, värdt att beaktas. I någon mån mera förklarligt blir det, då man hör, att öfversättarinnan, som i England rönt mycket erkännande för sina vackra öfversättningar, är fru Hildegard Wieselgren, dotter till generaldirektör Wieselgren, som själf dokumenterat sig som framstående skönlitterär författare. Fru Wieselgren är gift med sin kusin, ingenjör Ragnar Wieselgren, chef för Nykvarns stora pappersbruk och son till bibliotekarien Harald Wieselgren, och tillhör sålunda genom börd och giftermål en släkt med utpräglade litterära intressen.

OUR marching goes to Tuna
Across heaths and hillsides browning.
Our march it goes to Mora,
And blue mountains sloping down.
With spade and pick-axe handy
We're marching home so gladly,
To our woods, vast and mysterious,
To our maids, the tiny ones.

It's good to walk, o, brothers,
All friendly with each-other,
When the money in our pockets
To every step beats time.
The clarionet is sounding
To the fiddler's homewards bounding,
With presents to his lassie,
And a bridegroom's joy in mind!

But why so gloomy, Master?
Come, drink your ale much faster
Or else it's getting bitter,
Let's all be merry here!
Put the kettle on, o mother!
And the butter in the porridge.
For here's Singing Johnny,
And Peter standing near.

You men from off the mining
Who're toiling now and striving,
Come, follow us to Siljan,
We march with all our might!
Behold the lovely country
Where the churches round about ye
Stand gleaming like the lily
So gloriously white!

What colours bright and merry
Have the pastures from the ferry,
And autumn-like and solemn
The brooks and rivers flow.
Beneath the darkening heavens
We hail our hamlets ever.
For us the lights are burning
For us they'll make a show!

HILDEGARD WIESELGREN efter E. A. KARLFELDT.

De eviga pilgrimerna.

DET FINNES trettiosju eller trettioåtta svenskar, hvilkas enda, eller åtminstone hufvudsakliga, uppgift i detta vanskliga jordelivet tyckes vara att göra den bebodda världen osäker genom att dyka upp just på de platser, där du aldrig fruktade att möta dem. Aktningsvärdt folk förresten hela bunten, såvidt jag vet. Men i alla fall! — För några år sedan voro de öfver fyrtio — omständigheterna hafva kommit mig att hålla räkning på dem — men några ha då ändtligen fått sluta.

De armbåga sig fram i trängseln på Kalver-Straat, de pruta högljudt på helgonreliker i pation framför Biblioteca Colombina, och då du klättrar upp för Tatras hvassa kammar, möter du dem på nedgående. De vråka sig i plyschsofforna på Rat Mort, och stå i fänig turistandakt framför den blå damen på Gripsholm. Om du letar upp någon liten vrå på den bättre sidan om Alperna, där du vill vara alldeles ensam, eller bara nästan ensam, så öfvervåldiga de dig plötsligt i storrutig verklighet, rörande upp himmel och jord med det nästan

sataniskt invecklade förvärfvet af en falsk Leandro Bassano, eller den absoluta nödvändigheten af ett svenskt statslotteri.

Omsider blir du miss-tänksam och försummar intet försiktighetsmått för att få vara en smula i fred. Ty meningen med tillvaron är väl inte uteslutande att tala och svara. Innan du tager in på Hôtel d'Anatolie i Brussa, yrkar du bestämdt på att få se resandeboken, finner där en af de trettioåtta anländ just dagen före dig, samlar genast ihop ditt bagage, sätter dig åter i vagnen och ber kusken i stället köra öfver till Hôtel Splendide i Tsjekirgé. Men fort!

Glad öfver din klokhet, belåtet spinnande öfver din förtänksamhet, öfver att ändå en gång hafva lyckats öfverlista ödet, seglar du in med alla kolly i Splendides granna och fula vestibul för att handlost ramla i armarna på just den-samme, hvars fruktansvärda namnteckning du nyss tydde i den andra hotellboken. — Gamle gosse, skriker du och skakar hand, ga-a-a-mle g-o-o-osse!

Men du börjar inse, hvad det betyder att resignera. —

Bodde då människan på två hotell?

Ja, det tycktes hon verkligen ha gjort.

Och hvarför?

Ja, det har jag inte den aflägsnaste aning om. De trettioåtta äro ett folk för sig, beskrifvande sina egna banor och följande sina egna tyngdlagar. Redan den oundvikliga sammanstötningen med dem är bra nog pröfvande. Och för öfrigt skylade de eviga pilgrimerna med sina många ord en skygg oåtkomlighet, som ständigt vetter mot fjärran.

Deras lifs långa roman liknar mest ett häfte Cooks kuponger. Och när konduktören klippt den sista biljetten, draga dessa besynnerliga flyttfåglar hem till Norden att lägga sig till ro under sina kors. Hvilket — med ett väldigt tankehopp — för mig till Miljatskas strand, där du på en gammal, gammal sten med kyrilliska bokstäfver finner en grafskrift, så lydande:

" — — — Här ligger Vlatko Vladjevitj, hvilken hade hvarken fader eller moder eller son eller broder eller en enda människa, utan blott sina synder. Han färdades genom många länder, men dog i sitt hemland."

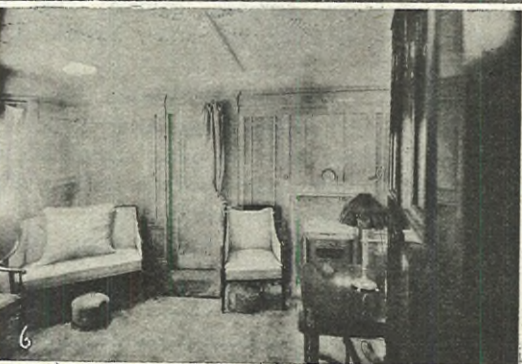
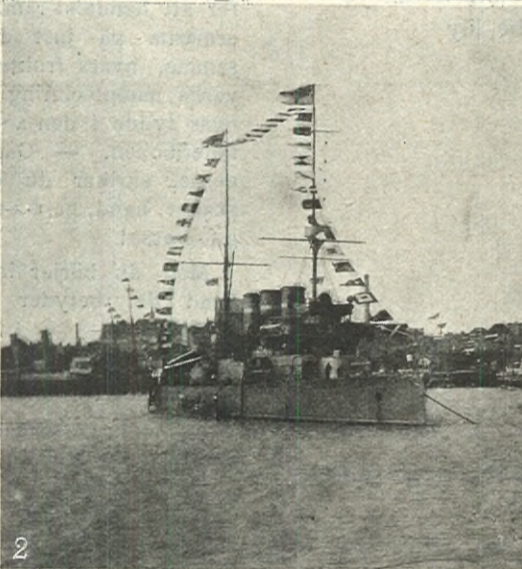
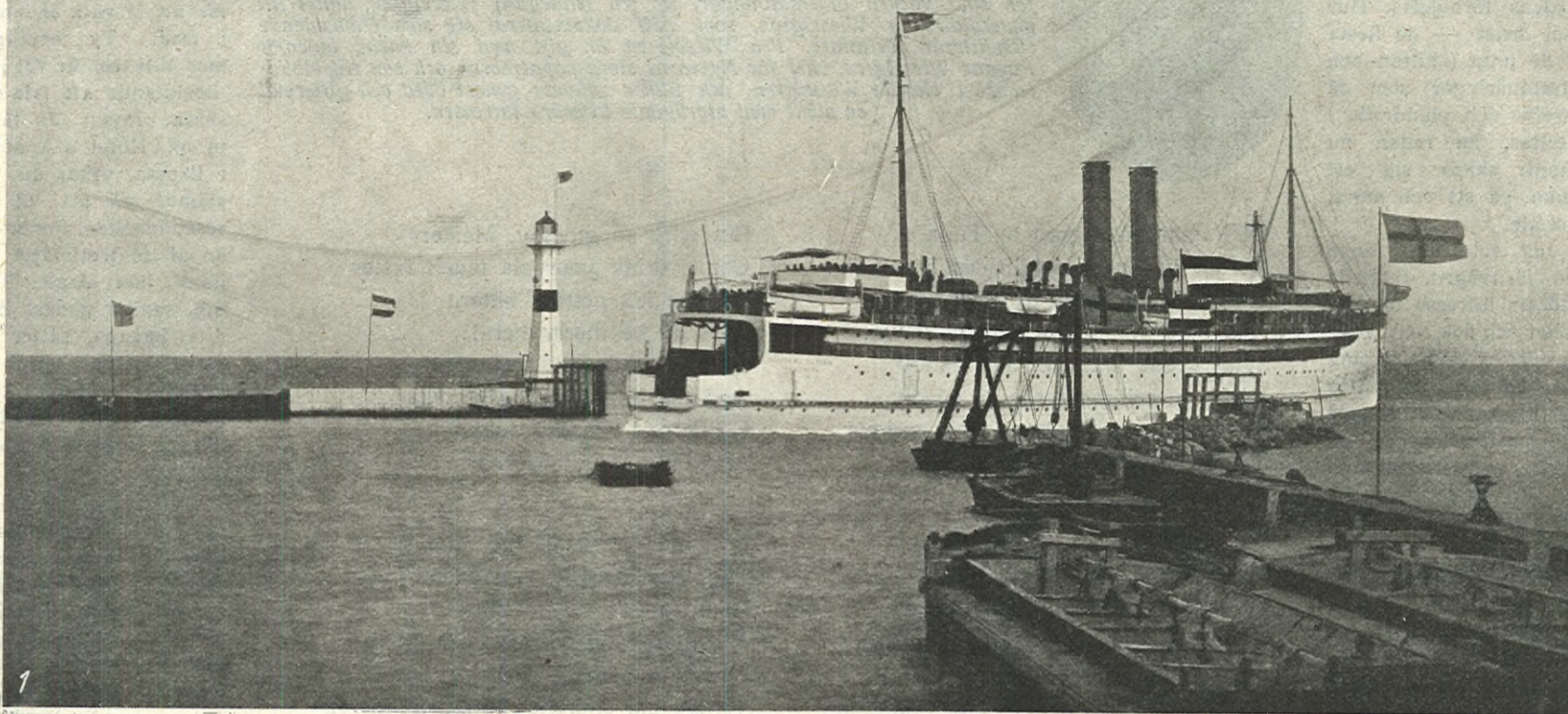
MARI MIHL.

Landets främsta

litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning bör ej saknas i något hem. Pristäfvingar hvarje vecka. Helt år 6:50, halft år 3:25, lösnummer 12 öre.

IDUN

Vår port mot Kontinenten

L IKA VISST som ökade kommunikationer länderna emellan bidraga till ökade handelsförbindelser, lika visst är att den bekvämare samfärdseln bildar bro äfven åt de andliga kulturvärden, som nationerna utväxla sig emellan.

Genom den nu öppnade ångfärjeförbindelsen mellan Sverige och vår stora granne söder om Östersjön ha vi ryckt ett steg närmare kontinenten, och vi vilja tro, att denna vår vidgade utfartspport till en större kulturell rayon skall åt Sverige bringa ökade utvecklingsmöjligheter.

Invigningen var förenad med ett furstemöte, i det konung Gustaf med pansarbåten Oscar II reste öfver till Sassnitz, hvarest kejsar Wilhelm å Hohenzollern gaf frukost för konungen. Därefter återvände den senare till Trelleborg och hälsade där som sin gäst kejsaren, till hvilkens ära middag gafs å Oscar II.

Monarkernas tal vid de respektive banketterna präglades af den största hjärtlighet och innebörden i desamma var naturligtvis en förhoppning att trafikleden i sin nya form skulle bli till de bägge ländernas synnerliga båtнад.

Våra här meddelade bilder från denna rikshändelse visa dels ångfärjan Drottning Victorias ståtliga yttre och inre, dels det flaggsmyckade Trelleborg och mötet mellan suveränerna på Trelleborgs hamnkaj.

I den lilla sydsvenska stadens historia var dagen en märkesdag af första ordningen och och att den frestat invånarne att tänka storhetstankar är helt naturligt.

1. Den svenska färjan "Drottning Victoria" löper in i Trelleborgs hamn med konung Gustaf ombord. 2. Pansarbåten Oscar II i festskrud. 3. Ångfärjeläget och mottagningpaviljongen. 4. Konung Gustaf underhåller sig med ministrarne under väntan på kejsaren. 5. Konung Gustaf och kejsar Wilhelm passera hederskompaniets front. 6-8. Kungliga salongen, matsalen och konversationssalongen å "Drottning Victoria". 1-3. Hoffotograf Rahmn foto. 4. H. G. Lundgrens bokh. foto. 5. Lina Jonn foto. 6-8. L. H. Borgström foto.

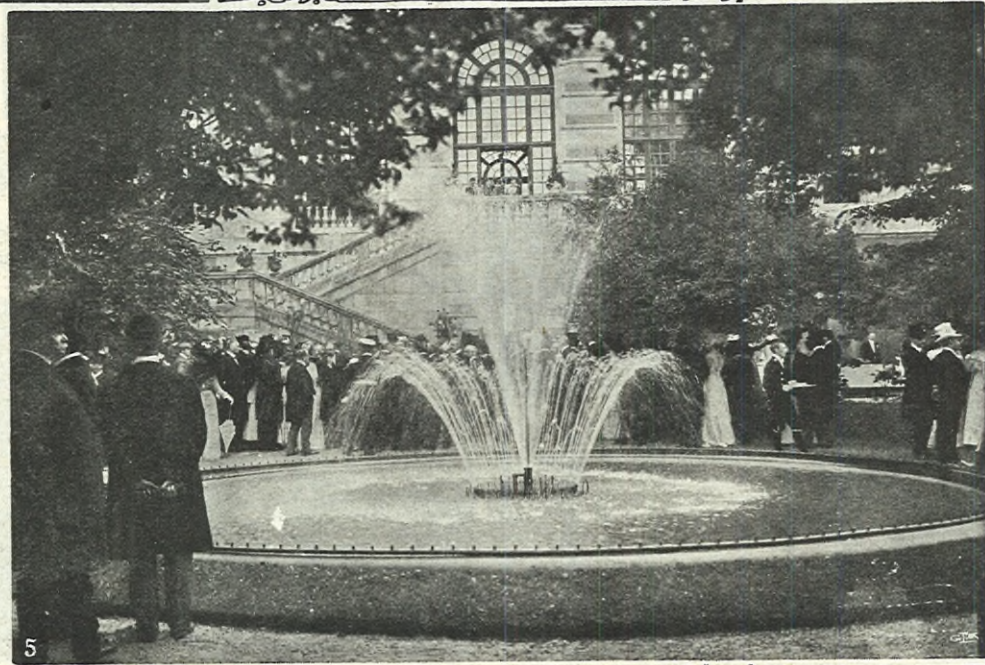
Tuberkuloskonferensen

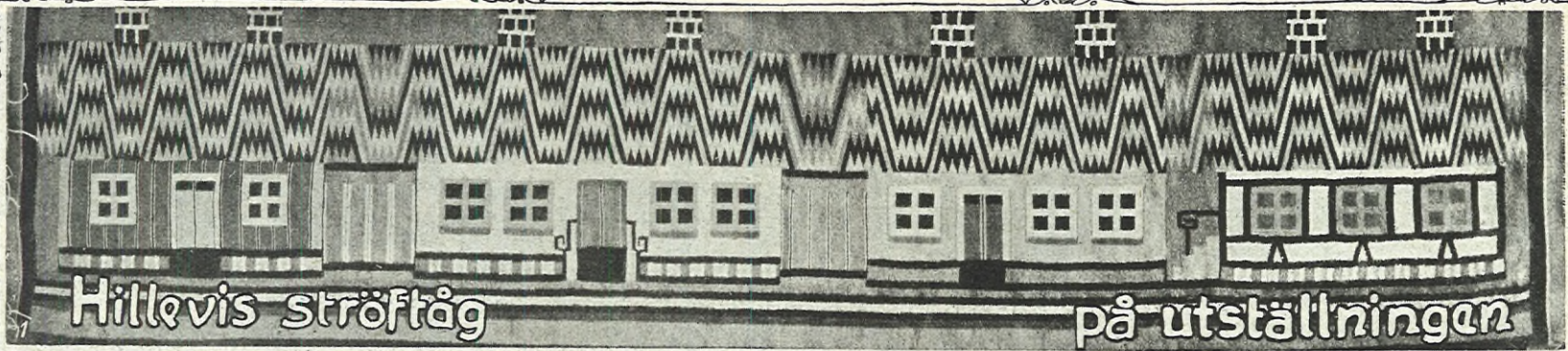
BLAND DE civiliserade länder, som satt lungotsens bekämpande på sitt sociala program, intager Sverige en förstärkingsställning. Det är också därför årets stora internationella tuberkuloskonferens valt Stockholm till mötesplats, och de diskussioner, som utfyllt mötesdagarna, ha bl. a. burit vittne om hvilken hög uppfattning de främmande ländernas representanter ha om vår moderna sanatorievård, en uppfattning, som de grundat på erfarenheten om våra förträffliga lungots-sanatorier.

Konferensen har räknat många lysande personligheter såsom f. d. senatoren Leon Bourgeois, hvilken i sin egenskap af konferensens president ledt förhandlingarna, och professor Pannwitz, konferensens generalsekreterare m. fl. Bland våra här meddelade bilder ha vi nöjet kunna visa några af de celebra typerna, fångade med kameran under det gardenparty, som konungen gaf för konferensdeltagarna i Logården.

Efter de arbetsfyllda kongressdagarnas slut, företog på söndagens morgon en stor del af de utländska deltagarna, åtföljda af sina svenska värdar med landshöfding Bergström i spetsen, en tur uppåt Lappland. Säkert har denna färd för dess deltagare, som flere gånger uttalat sin förtjusning öfver Stockholm och det älskvärda mottagandet där, bildat den angenämaste avslutning på kongressen.

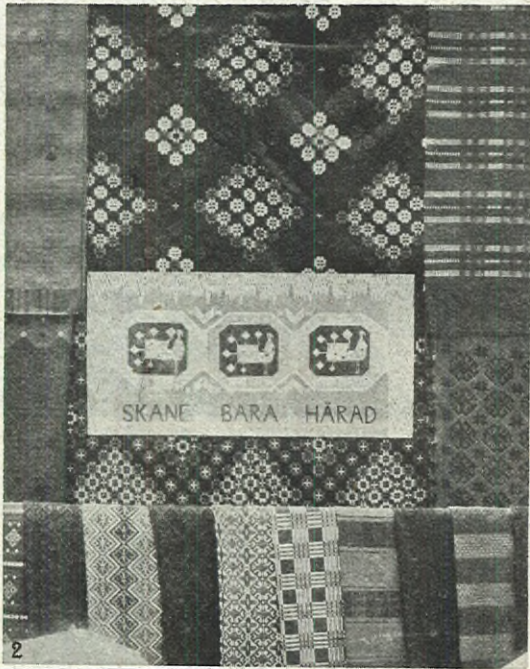

1. Konferensdeltagarna samlade i första kammarens plenisal. På ordförandeplatsen presidenten L. Bourgeois samt vid hans vänstra sida generalsekreteraren professor Pannwitz. Bland åhörarna på främsta stolarne, konungen och drottningen. 2. Svenska nationalföreningens mot tuberkulos ordförande friherre Tamm föreställer de utländska celebriteterna för konungen. 3. Drottningen underhåller sig med de främmande gästerna. 4. Presidenten L. Bourgeois. 5. Garden party i Logården. 6. Generalsekreteraren professor Pannwitz. A. Blomberg foto.

Hillevis ströftåg

på utställningen

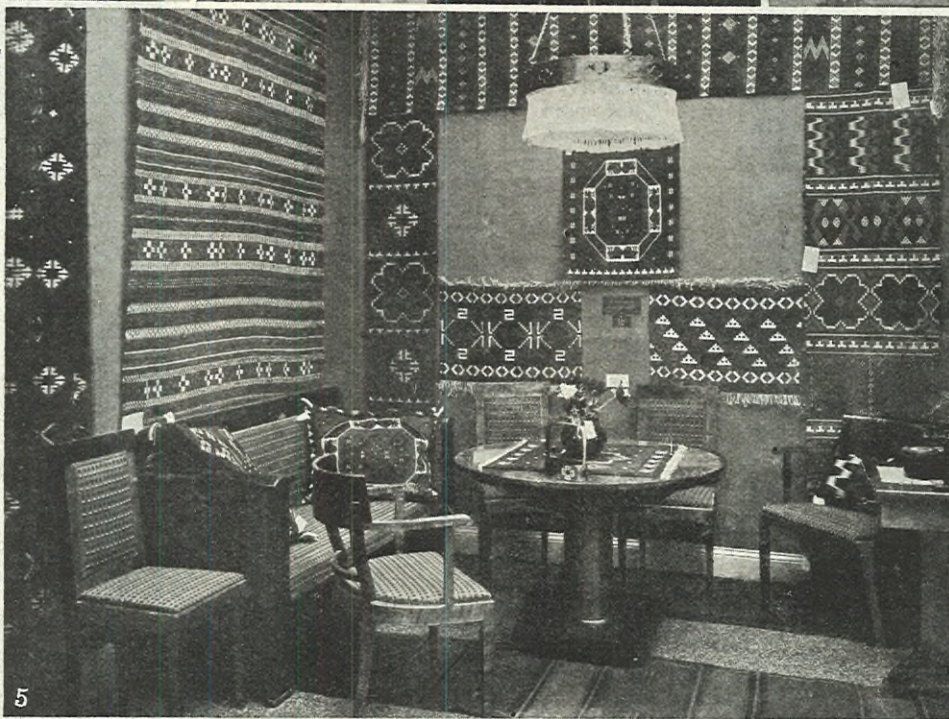

V.

Stockholm
13 juli 1909.

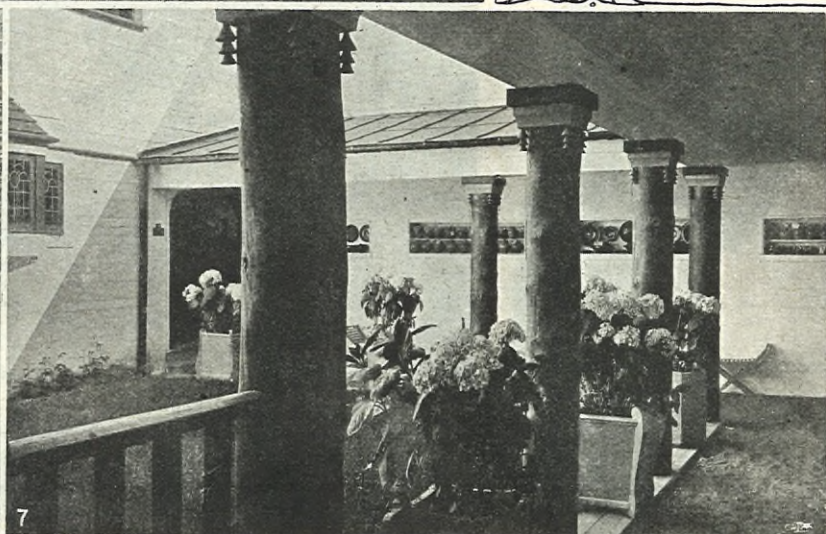
Monseigneur!

NU BÖRJAR jag längta efter dig så mycket, att hade du icke skrivit och förordat din ankomst, hade jag rest hufvudstupa hem och slagit armarna om din biskopliga hals och tvingat dig att tillstå, att äfven du längtat. Nu har du ju tillstått det själf genom att komma så

snart till Stockholm, fast det inte är kyrkomöte. Det har väl aldrig hänt förr?

Annars trifs jag ju så bra, helst nu sedan vi flyttade ur stan. Men vi bor naturligtvis mycket nära min hvita arbetsplats, snedt emot den, på andra sidan inloppet. Det är så underbart, du kan knappast tänka dig. Man är så högt uppe, att man får ut hela vår Herres stora tanke med inloppet ur detta virrvarr af sund och

1. Malmöhus läns hemslöjdsfören.: Tomegapsgatan i Lund, gobeläng af Märta Måås Fjetterström. 2. Bara härad i Skåne, kollektivutst. 3. Friherrinnan E. Coyet och "Mor Cilluf". 4. Cilluf Olssons utställning. 5. Malmöhus läns hemslöjdsfören. 6. Svensk Hemslöjd, utställningshallen. 7. Svensk Hemslöjd, trädgårdstappan.

holmar ungefär som när man läser ett gånget århundrades historia i sammandrag. Och man är så högt uppe, att man icke störes af de mänskliga tillsatserna. Själva Stockholm, af hvilket man ser en töcknig flik, långst inne i viken, tyckes en smält, slottet liknar en blecklåda, Riddarholmskyrkan och Tyska kyrkan takryttare på en katedral med ett långskepp af stadsdelar.

Du skulle vara här en stilla dag, då det kvällas och öarna mörkna utåt fjärden. Sjön ligger blank, skuggad af ett molnträd, som växer upp med en väldig krona i väster, men genom dess grenar strilla solstrimmor ner här och hvar i vattnet. In i från staden drifver en liten kåre sakta på rygg och tror, att den skall nå hafvet.

I Djurgårdslandets mörka skogsbälte lyser som ett spänne utställningens ljus, men de äro ännu få och bleka. En båt med slappa segel glider sakta som timmarna, då man väntar sin älskade.

Allt är stilla och grått, men då fattar det eld i molnträdets stam, och lågorna slå röda upp i kronan. Det är solen, men strax går den ner, och det blir mörkare än nyss.

Skärgårdsbåtarna som mötas ideligen i natten och fylla luften med sakta sorl, ha nu fått lanternor på förmasten, och som svanor med en ädelsten i näbbet simma de om hvarandra.

Men se nu på Frisens park igen, det är en stad i brand, och de hvita byggnaderna likna i skymningen en lätt rök, som stiger upp från elden. Precis klockan tio när lågorna musikgalären, den flamma upp på en sekund, och jag ställer min klocka. Ljuset flyter i stora bäckar utåt vattnet, snart skall det nå andra stranden, men innan dess går jag och lägger mig, man är väl inte mer än människa.

Jag är minsann ofta duktigt trött ty jag arbetar och studerar flitigt. Jag är ännu alls icke färdig med hemslöjden långt mindre med utställningen.

När jag fick denna hemslöjdsuppenbarelse var något af det första jag gjorde att gå till Mor Cilluf och tala om det, du vet vi är sådana gamla bekanta, och vår vänskap är fotad på och underhållen af hundrade koppar kaffe.

— Ja de' va' ju rolet, lilla, sade mor Cilluf och klappade mig på handen, där hon satt i sin vrå i stora Hemslöjdshallen midt ibland sina väfvar, och så kom vi öfverens att jag skulle få komma till Tågarp i höst och gå i väfskola hos henne. Du vet, hon är den bästa lärarinna, hennes konst och kunskap har direkta rötter i den skånska jorden, hon känner de gamla mönstren och färgerna och väfnadssätten och har själf af egen drift upplifvat väfkonsten på sin ort.

— Hvad tycker nu Hillevi bäst om utaf mina ting?

Ja, jag tittade på de flamska väfnaderna och bonaderna på krabbasnår och drättadukarna, som just voro framtagna från kistbotten i all sin härlighet. Till slut sade jag: den här, och tog i en stor aflång kudde i fint rödlakan, fylld med det mjukaste dun. Men då upphof flickan i väfstolen sin röst och sade:

— Ja, de är bara för de' är en deWahlakudde.

— Jag hade ingen aning, sade jag, men där ser man.

— Tösen vill bara så gärna tala om' ed', sade mor Cilluf med en skälmsk blick i sina bruna ögon. Se, det är som så att Anders de Wahl har upptäckt de' där mönstret och så skulle Cilluf förstås ha det, och så köpte han 'et och skicka mig. Vi är så mycke bekanta, och är han inte snäll, den här blomman kom

SVENSK HEMSLÖJD: UTSTÄLLNING AF SPETSAR.

han me' till mig strax i början å den granna krukan också.

— Hvem skall nu få deWahlakudden? frågade jag med en öm blick. Men det visste ingen, den är köpt af utställningslotteriet. Nåja, om en tid gör jag en själf, det har jag nu beslutat.

— Nu gå vi och dricker kaffe, mor Cilluf, sade jag.

— Ja nog ska vi ha oss en får, men först skulle vi se på friherrinnans utställning här midt emot. Och så fick jag då veta, att den kollektivutställning af hemslöjd från Bara härad, som upptar så stor del af väggen midt emot, är samlad af friherrinnan Coyet på Torup, hufvudsakligen från hennes gods, och jag lade det särskildt på minnet för Pauls skull. Om man tittar en stund på allt detta, tycker man att man står inne i stugorna af korsvirke på slätten hos Hanna Per Jöns och Bengta Måns Ols, de flamska agedynorna i gamla mustiga färger, stjärnetäckena och den skånska knytningen eller den mödosamma hålsömmen på linnelakanen — allt är så typiskt för sin tillverkningsort, och det är just det bästa med det.

Nu har jag i minnet ransakat min kläd-kammare på tredje våningen, och jag tror, att vi har några gamla bitar af konstväf, som mam-sell inte ville kosta naftalin på i våras, och spinnrockar har vi åtminstone fyra stycken, och väfstolar har vi två, som säkert duger. Hvar vi skall ordna väfkammaren har jag redan räknat ut, bara du är med på det, men du lät ju riktigt entusiastisk, mitt lifs biskop, i det sista brefvet.

CILLUF OLSSONS UTSTÄLLNING: BONAD I RÖDLAKAN.

Jag var vid att vi skulle gå och dricka kaffe, mor Cilluf och jag, men vi blef kvar i rummet bredvid hos Malmöhus läns hemslöjdsförening, bägge lika intresserade. Denna utställning är ju liksom litet mera afslipad och mångsidig och tänkt för herrskap, som alltid, när det är en förening. Men där är mycket att se och lära för en så'n som jag: deras fyndiga sätt att aptera gammal teknik för moderna ändamål, såsom den skånska flätningen som lampskärmar t. ex. Möblerna äro bra, likaså lergodset och väfvarna, och fröken Måås Fjetterströms gobelänger äro riktigt roliga, fast på mig verka de moderna. Och hvarför skulle man också hålla sig enbart till de gamla mönstren? Man kan väl ha rätt att låta sin egen tid sätta sin stämpel på och ge sin tribut till den gamla mönsterskatten. I "länets" afdelning träffar du de numera berömda tosterupspetsarna, ett vittnesbörd om att fröken Ehrensvärd lyckats skapa af Tosterup ett verkligt centrum för knyppning af de gamla härliga skånska spetsarna och därmed också mycken nytta och glädje för orten långa tider framåt. Du ser, tiden är med oss, jämvikt-lagen verkar och det är blott att använda medvinden.

Dessa skåningar! Där står i ett hörn en väldig gammal gryta af malm, stor som ett bykekar, men läs inskriptionen, där anger sig grytan själf med en oändligt högfärdig blygsamhet som "en liden Smörpote".

— Nej, kom nu, så går vi, sade jag stukad.

Och vi gick, men vi hade inte beräknat att nästa rum var Svensk Hemslöjd. Den är ju själfva vaggan för det nya hemslöjdsbarnet, som växer så förvånande duktigt, en ståtlig affär som sysselsätter tusen hemslöjdare från Norrbotten till Skåne, och allt detta ledt af en kvinna.

— Ja, sade mor Cilluf, när hon med kärn-min mönstrade de hemväfda bomullstyggerna och gardinerna, så enkla och ändå effektfulla, flossamattan och möbeltygen, ja, jag sa' när man frågte mig, hvad jag tyckte om det här företaget innan det var börjat, får vi bara fröken Zickerman, sa' jag, te å sköta om et' då går det nog. Och mor Cilluf visade sig ha rätt, det gick.

Hemslöjds start och arbetsätt känner hela världen; på utställningen kan man af alla dessa mångfaldiga vackra och nyttiga föremål, som tillverkas i bygderna efter föreningens mönster och säljas genom den, sluta sig till hvad den kan prestera, men resultatet i hela sin vidd utöfver landet, det kan man endast ana och på samma sätt med dess utveckling. Du hör, att jag blir allt mer och mer stärkt i min tro och hänförelse.

— Tror mor Cilluf, att jag kan göra någon nytta, jag med? frågade jag.

— Det får vi se, lilla, sade hon, och så gick vi och fick vårt kaffe.

Nej, farväl nu för i dag, välkommen till Stockholm, biskopen, och till

HILLEVI.

Om det är för att förhöra mig om Paul, du kommer tidigare än du tänkt, så vill jag bara säga dig att — — du har alldeles rätt, jag är rädd, att det går därhän att jag på vissa villkor förlofvar mig med honom. Hvad villkoret är, behöfver jag ej säga dig, genom allt hvad du hört förstår du att jag fattat ett beslut och ämnar nu stå vid det. Här är nästan ämne till en tragisk konflikt, är inte det stiltigt, älskade?

Som en nödvändighetsartikel

betraktas Salubrin i alla hem, där man försökt det mot insektstyng eller andra yttre skador. Det kan därvid lämpligen användas utspädt och bör i alla fall, där längre tids behandling, erfordras, användas utspädt med minst lika del vatten; dessutom bör af-dunstningen förhindras medelst gummitaft. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Bröllopet å Söderö

BRUDPARET MED TÄRNOR OCH MÅRSKALKAR

SÖDERÖ CORPS DE LOGIS

ETT FASHIONABELT BRÖLLOP firades den 10 dennes å Söderö herresäte i Östergötland, då led. af riksdagens 1:a kammare baron Johan Beck-Friis bortgifte sin äldsta dotter Ebba med löjtnanten vid Svea Artilleri greve Carl Gustaf David Hamilton. Brudparet uppvaktades af 12 par tärnor och marskalkar: fröken Elisabet Beck-Friis — grefve John Hamilton, Margareta Hamilton — baron Sigward Beck-Friis, Sigrid Beck-Friis — grefve Knut Levenhaupt, Anna Hamilton — baron Ove Thott, Ulla Boltensstern — löjtn. Gustaf Wersäll, Elisabelth Wersell — baron Carl Beck-Friis, Ingeborg Tamm — grefve Gustaf Levenhaupt, Brita Thott — grefve Fritz von Rosen, Louise Hamilton — grefve Charles Levenhaupt, Ulla von Essen — kammarrjunkare Gustaf Stjernsvärd, Ella Hamilton, — löjtn. L. Wernstedt, Elsa Varberg — baron Fredrik Bennet.

VIGSELAKTEN

Joh. E. Thorin foto.

Ur barnens värld. Från Iduns Barnens-Dag-pristäfving.

(Forts.)

Skoldrömmar.

FYRA ÅR GAMMAL började Janne, släktens under, att läsa. Det första han läste var E. Sedan kommo A och S och O och M och Å och Ö och B och R. Med denna läskunnighet följde skriffärdigheten. Det första Janne kunde skriva var en svensk flagga, men som den svenska flaggan fullständigt saknade säte i alfabetet, borttogos ett par strek, och så var där ett E. Sedan följde de öfriga af de kända nio bokstäfverna. A-et hade stor benägenhet att ställa sig upp och ned, men påpekanden i denna riktning afvisades med förklaringen: "Nä, ser du, så här skall man läsa A'et!" Och så vändes papperet upp och ned, medan man läste den bokstafven. M-et ville gärna bli ett W, hvilket också tilläts. Men S-ets inneboende drift att vända sig bakfram till ett frågetecken ansågs böra motarbetas.

— Käre lille vän, det här är intet S, det är ett frågetecken, försökte mamma.

Men Janne stod sig.

— Jo, ser du mamma, sade han det är ett skämttidsnings-S!

Hans förutsättningar och förmåga att redan öka sina föräldrars insikter kunde icke annat än göra sin naturliga effekt. Man såg honom redan på språngmarsch upp för skolvärdens trappa, man såg att hans begåfning skulle ligga för alla kända grenar af mänskligt studium. Och när en gång en främmande tant försjunkit i beundran för det visa barnets intelligensyttringar, togo pappas framtidsdrömmar sig en liten frågform:

— När du blir nio år och kommer i skolan, skall du då bli flitig eller lat?

Utan betänkande svarade gossen:

— Flitig!

Mamma och pappa och den främmande tanten försjönko i den sortens salighet, som endast föräldrar och barnlösa tanter få njuta. Och de blickar, som byttes, sade ungefär: Jo, med den begåfningen och så flit till, hvad allt skall det icke blifva!

Men Janne märkte effekten och tog sig en liten funderare. Så sade han:

— Pappa du, hvad är det att vara flitig?

— Att vara flitig? Jo, min lilla gosse, det är, om man går i skolan, att läsa noga öfver

sina läxor, när man är hemma, så att man kan dem, när man är i skolan.

En dunkel punkt klarnade i Jannes hjärna, och till rättelse af sitt sannolikt förhastade svar skyndade han att, utan återtagande däraf, utveckla tankegången:

— Då blir jag lat igen!

ERNST EKMAN.

Vår Bengt.

BLÅÖGD, LJUSHÅRIG, svensk. Nu en stor gosse, som hurtig biter i frukterna från kunskapens träd. Allas älskling nu som förr; hans leende är ett soligt skimmer, och när hans små starka händer smekas, vore man en onaturlig Eva, om man inte förtjust tänkte: "En sådan riktig liten man!"

Han var inte mer än några år, när han skyddade sin barnjungfru för brefbärandens allt för ömma grepp. Om Emma precis senterade det, är en annan sak, men pysen häfdade sina gentlemansinstinkter. "Låt bara bli min Emma," hette det, när postmannen försökte med en omfamning i trappan. —

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

Pris för helt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnummer 30 öre.

Stort äldre var han väl ej, när han fått en liten syster. Hvilket intryck familjetilldragelsen hade på honom för öfrigt, vet jag ej, men en kväll, när han bad sin aftonbön, kom det fram, att han på sitt sätt tänkt öfver saken. Med klar röst sade han nämligen: "Tack båda gudarna för i dag!" "Hvad menar Bengt?" "Lalla får ha sin Gud borta vid fönstret; jag har min i sängen här — två barn ska väl ha två gudar." —

Det finns så många historier om Bengt, den t. ex. då tant Angélique med skäggvårtan var på besök ute i villan. Pysen skulle vara artig och visa henne omkring, men inte förde han henne på de renaste vägarna. Han gymnastiserade henne ganska grundligt öfver leriga vattenflöden. På hemvägen stannade tanten plötsligt. "Här skulle vi visst ha en liten puss," sade hon erinrande. Två stora blå ögon stirrade förskräckt på henne och försagdt kom det från Bengt:

"På munnen?" Man tyckte sig kunna se hans lilla röda hjärta klappa af fruktan för intim beröring med skäggvårtan. Men tanten var inte svag för kyssar. "Nej, på vägen," sade hon lugnande. — Bengts oförställda glädje kunde inte anses smickrande.

Hvad man menar med ett enfant terrible har väl Bengt aldrig varit. Han såg rörande allvarlig ut, när hans lilla mjuka hand klappade hans pappas skalliga hjässa, under det han ömt sade: "Ah, du lilla panna!" Och det var ingalunda af tjuvpojkslust att ställa till skandal, som han en gång högt utropade: "Grälar dom," när tre fruntimmer med ifriga röster persvaderade hvarandra.

En annan gång, då den tvååriga junkern fått åran närvara vid middagsbordet, höll han på att — själf helt oskyldig — sätta oss stora i förlägenhet. Hans uppmärksamhet hade fascinerats af en ifrigt gestikulerande och pratande herre, hvilken i åtminstone fem minuter jonglerade språkets värdelösaste småmynt. När han pauserade, inföll Bengt genast: "Meja labbelabb, heje!" "Hejen" uppfattade lyckligtvis inte kritiken, och situationen var räddad, men några år senare, var åter samme herre inviterad, och hans talang att motionera tungan hade ej blifvit mindre. Bengt, som under tiden lärt sig att det mesta af hans yttranden betraktades som gyllene ord, sade oförskräckt till sin stora lekkamrat, faster Ita: "Minns Ita, när jag sa: meja labbelabb, heje?" Nu hörde kapten Puff och — tystnaden vid bordet blef en sekund absolut. —

Bengt gillade inte Itas företag att gå och förlofa sig. Han sköt gärna undan den stora, skrymmande karlen och förklarade synnerligen kallblodigt, att när "nya farbror" dog, skulle han "själf" gifta sig med Ita.

Hans tillgifvenhet för den forna lekkamraten kunde taga sig de vackraste ridderliga uttryck. Jag minns en försommarkväll. Syrenerna hade nyss slagit ut, och vi, fästfolket, stodo på verandan och njöt af sol och doft. Då kom Bengt och drog mig sakt i klänningen: "Ita!" Han var min egen hjärtevän, och jag följde honom genast. Ur den blå sjömansblusen drog han rodnande fram den vackraste syrenklase. "Den får Ita, men visa den inte för farbror!" Det skulle jag inte — för ingen skulle jag visa den, men knappt någonsin har jag haft en blomma så kär, som den, min älskade lilla pys med stor ansträngning tagit åt mig. "Den satt uppe i toppen," sade han, "det var vådligt svårt att komma åt den, för jag skulle ju vara så rädd om byxorna, förstår Ita!"

FASTER ITA.

"Vederbörande" och pressen.

DET BERÄTTAS från festligheterna i Trelleborg—Sassnitz vid den nya ångfärjeförbindelsens invigning, att vår civilminister greve Hamilton skulle ha gifvit sin kollega, den tyske handelsministern en ganska amper admonition med anledning af vederbörandes nonchalans mot de tyska tidningarna. "Detta är ju rent på tok," yttrade greve H., "hvad tänker ni på — inte får man göra så nu för tiden!"

Det är emellertid knappast på sin plats, att våra styrpinnar i detta kapitel ta sig någon docerande ton gentemot prussarna, så ofta som vi själfva få bevittna liknande fall af försumlighet och bristande höflighet mot svenska journalister. Hvar blef t. ex. Iduns inbjudningskort af till ångfärjefestligheterna? Nu efteråt belägrar man oss med bilder och anmodanden om omnämnande, men det vore bättre om man ändtligen engång kunde lära sig sin enkla skyldighet att i förväg och i rätt tid tillgodose den representativa pressen.

VI HA OCKSÅ i dagarne haft en internationell tuberkuloskonferens i Sveriges hufvudstad. Som första öfverläggningsämne på dess betydelsefulla program stod frågan om *Skyddsåtgärder i de tuberkulösa hemmen*. Men icke ett program, icke ett tillträdeskort, icke en inbjudning till dessa förhandlingar ha anordnarna ansett nödigt sända Sveriges förnämsta illustrerade tidning, det organ, som mer än något annat läses i svenska hem från Ystad till Haparanda! Detta är en förolämpning mot hela den bildade allmänhet, vi representera, som må stå för upphofsmännens räkning, men som nu närmast resultat i att vi hvarken i ord eller bild kunnat ägna det viktiga mötet all den uppmärksamhet, det eljes förtjänat.

Vi äro emellertid icke sinnade att för framtiden stillatigande finna oss i försumligheter af denna art, utan anse att enda vägen till deras utrotande är ett offentligt beifrande.

Slutkörd.

Berättelse af Sigrid Elmblad.

HON VAR en af dessa tusen gamla kvinnor, som man dagligen möter i lifvet, med böjd rygg, vissna, arbetshårda händer och något förgrämdt i uttrycket, som tyckes säga: när det varit som bäst har det varit möda och nöd. Hon hade ett litet skyggt, ödmjukt leende och ett par allvarsamma ögon. I leendet låg en afbön, i blicken en förebräelse. Leendet sade: förlåt, att jag finns till, jag skall försöka ta så ringa plats som möjligt. Blicken sade: hvarför har jag blifvit satt i lifvet och hvarför tar det aldrig slut, förstår inte Gud hur trött jag är?

Ty det var ett långt lif hon hade att tänka tillbaka på och dess innebörd var slit, släp och bekymmer.

Redan vid sex år var hon de yngre syskonens barnpiga. De fattigas rikedom barnen kommo tätt efter hvarandra i det tränga hemmet. Lena vaggade det yngsta och bar på det näst yngsta år efter år. Hennes magra armar värkte och härdades. Där nere på lekplatsen samlades kamraterna från folkskolan på lediga stunder, Lena hade inga, det var jämt så mycket att sköta. Hon fick tidigt något

smågammalt öfver sig, de många omsorgerna hade det med sig. Fadern var murare, modern hjälphustru, barnen sågo henne egentligen blott om söndagarna. Då slapp ju Lena matlagningen, men hela veckan för öfrigt hade hon att tänka på den med. Fadern åt sin middag på bolagskrogen, men de fyra bröderna och de båda systrarna skulle ha sitt, — den minsta låg alltid i vaggan, det var bara att värma flaskan, de andra voro jämt lika hungriga. Hon skar limpskifvor och bredde margarin på hårdt bröd så sparsamt hon kunde, ty föräldrarna suckade för jämnheten öfver, hur dyrt allting var och hur mycket som gick åt. Inte för att de missunnade ungarna födan, de måste ju äta sig mätta, men i alla fall. Lena var verkligen inte alltid mätt. Hon kunde inte stå emot de många begärande blickarna; när det var som knappast tog hon af sin del, hon var ju den äldsta och kände ansvaret däraf. Så hade hon redan vid tolf år ett bekymmersamt veck i pannan och då hon mötte någon af grannkvinnorna i trappan, talade hon som de om köttpriser och dyra tider, och det låg ett sådant brådmoget allvar i hennes sätt, som kom dem att aldeles glömma hennes ålder.

När hon var femton år, fick hon plats som barnflicka hos en familj med åtta barn. Det äldsta, fröken Elise, var en bortskämd sextonåring, som snäste syskonen och befallde jungfrurna, så långt hon vågade sig på. Kokerskan kom hon ingen vart med, hon visade vanligen af henne med ett myndigt: »köket är mitt, här har ingen att göra, var så god!» Husjungfrun lydte ibland surmulet, då hon inte knyckte på nacken med ett: »har inte tid», men Lena, Lena blef offret, som aldrig sparades. Lena fick stoppa fröken Elisés strumpor, sko hennes kjolar, sy i hennes knappar, springa hennes ärenden — och för öfrigt, åt hvem fick icke Lena stå till tjänst. »Kära, hjälp mig att dra tvätten.» »Håll i skålen här; medan jag öser ur kastrullen!» »Torka de här galoschern!» Lena, lägg om lillen, Lena, torka fort upp, Erik har spillt ut välling, Lena, Lena!

Ah, hur fotsulorna värkte, då hon gick till sängs, och så om nätterna, det var oupphörligt att springa upp och passa på de båda minsta. Där hemma i fattigmanslifvet hade det ju inte varit så kinkigt, lite skrik kan man väl somna ifrån, men fru Erlén blef orolig för hvartenda knyst från barnkammaren. Lena måste alltid vara på sin post; hon blef en smula hålig och blek och ögonen fingo ett oroligt vaket uttryck. Lättsöfd som en harunge spratt hon till så fort den minsta pysen vände sig och vid tecken till alarm for hon upp som en fjäder och stod ofta kvarten igenom skålfvande i bara linnet för att lugna den lille.

Så gingo ett par år. Fru Erlén bytte under tiden flitigt tjänare, men Lena, det tåligaste exemplaret af dem alla, var ännu kvar, och då nu Marie, som blifvit en af de omöjliga skulle gå, beslöt fru Erlén att dressera Lena för den vakanta sysslan.

Men fru Erlén var praktisk. Lena fick visserligen högre lön, men hon fick ha kvar omsorgerna som barnjungfru, ty hon var ju verkligen mån om de små. Den yngste var nu tre år, frisk och trind som ett äpple men ostyrig — det var inte tänkbart allt hvad den pojken hittade på. Lämnade hon honom le-kande med en trähäst, hittade hon honom i förmakssoffan i färd med att dra ner en tafla, vände hon sig ett ögonblick från dukningen, sträckte han upp armarna efter sockerskålen, fick han inte tag i en sax, så var det en knif, alltid var det något och Lena hetsades mellan sina dubbla sysslor, tredubbla kunde

Uppgiftrivida (under armarna), mjuveidd och kjollängd erhåller Ni till Eder ägur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blusliff 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portoifritt inom Sverige om rekvisition åstojas af likvid insändes till

Mästern Samuelsgatan 43, Stockholm Iduns Mönsterafd.

man godt säga, ty handräckningarna åt kokerskan voro dryga nog.

Men för dem fick hon sin belöning. Kokerskan hade en bror, som var kusk åt ett gammalt rikt original, baron Adelheim. Baron Adelheim var egentligen tysk, men hade som barn kommit öfver till Sverige och sedan blifvit där. Han var mycket rik, föraktade hvarje befattning, men hade åtskilliga vurmer: gammalt porslin, snusdosor, ett utsökt kök och hästar. Han hade en våning på tjugo rum, hvaraf han begagnade tre för egen räkning, de andra upptogs af betjäningen. Där var den franske kokken, som dagligen måste anstränga sig att komponera en matsedel på tolf rätter, af hvilka baronen efter mogen öfverläggning utvalde sex. Där var kammartjänaren, som vid minsta möjliga tillfälle spelade grand seigneur, där var husförestyret, fröken Stauffen, hvilkens pustande lekamen ingaf falska föreställningar om ansträngande sysselsättning, där voro husjungfrun och betjänten, underköksan och diskerskan, kokken och stalldrängen, ridknekten och lill Otto, springpojken. Alla dessa människor föddes och frodades i baron Adelheims nådes solsken och blefvo

feta och säfliga af god kost och ringa arbete. Baron Adelheim hade en engelsk jaktvagn, som han aldrig använde, och fyra ståtliga vagnshästar, hvilkas välfärd kusken hade att befrämja. Rykta dem gjorde drängen men kusken hade till uppgift att motionera de ädla djuren. Ståtligt utstofferade, med blanka se-lar, kördes de dagligen lilla Djurgårdspromenaden rundt, beundrade af mängden, och kusken satt stolt och stram med uppvidna mustascher, den lilla styfva engelska hatten lätt svängd åt vänster öfver det fylliga ansiktet, eleganta kragstöflar och älghudshandskar, stallknekten vid hans sida, båda djupt medvetna af den upphöjda ställningen.

Kusken hette Olof Stenholm och var, som sagdt, bror till Erléns kokerska. Han kom någon gång på besök till sin syster, en högt skattad ära, och medan han långsamt tömde den välbräddade kaffekopp hon därvidlag kredensade honom, betraktade han nådigt den lilla flinka husan, som lik en ekorre flög från syssla till syssla, alltid utan knot.

Stenholm var ingen lidelsefull natur, men han gick och bar på ett kvinnoideal, en var-relse som i aldrig svikande omsorger skulle

röra sig kring hans höga person, någonting fogligt och mildt, som tacksamt skulle ta emot hans beskydd till ersättning för stoppade strum-por, oklanderlig stärkvtätt, välsmakande föda, kort sagdt, all den ans en man har rätt att fordra af den kvinna, som han ger sitt namn. Namnet Stenholm var verkligen ej värdelöst. Baron Adelheims lifkusk betydde något inför samhället, hur mycket mer skulle han icke komma att betyda inför det enkla begreppet: en hustru.

Men ödet kom äfven i hans väg, en dag var han icke längre baron Adelheims lifkusk, den värde baronen lade sig helt enkelt ned att dö efter en af sina små allra bästa mid-dagar.

Det var ett hårdt slag för en man som Stenholm, en man van vid bekvämlighet, ett godt bord och ordnade förhållanden. Besö-ken hos systemen blefvo allt tätare och medan han vred sina prydliga mustascher, lät han blickarna med bestämdt gillande vandra öfver till Lena — hon behagade honom, att han behagade henne betvivlade han ej ett ögon-blick.

(Forts.)

VÄRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortaltas lcke — såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg — den gulaktiga, när-ringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera när-ringsrik, fänsmakande och fast (ej lös och slemmig).

Obs. Den extra kvalitén i paketerna.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo- derskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18—24 JULI 1909.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalfungor i majonnäs med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med ugnstekt bröd. Middag: Afredd buljong med stekta palsternackor; kokt gös med smör och ägg; chateaubriand med brynt potatis; jordgubbar med vispad grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; fiskstufning i snäcker; mjölk; kaffe eller te. Middag: Gratin på buljongskött; krusbärskräm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannstek sill med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt godkallefver med potatis; mandaminkräm med vin.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ugnstekt kallefver med gräddsås (rester från tisdag) med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med stufvade spritärter; filbunke.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; patentbiff; mjölk; kaffe eller te. Mid-dag: Grönsoppa med mjölk; Lydias petits-choux med hallonsylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt färsk strömming med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Surstek med legymer, pressgurka och lingsosylt; smultron med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; fattiga riddare med sylt; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt sik med skiradt smör och hackade ägg samt potatis; rismjölspudding.

RECEPT:

Kalfungor i majonnäs (f. 10 pers.). 2 kalfungor, 2 lit. vatten, 1 msk. salt.
Till griljering: 1 ägg, 2 msk. grädde, 1/2 kkp. fint stötta skorpor.
Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.).
Majonnäs: 2 äggulor, 1/4 tsk. salt, 2 1/2 dcl. god matolja, 1 msk. citron-saft eller dragonättika, 1 knifsudd hvit-peppar.
Beredning: Tungorna sköljas, bor-

stas väl, läggas i det kokande vattnet, tillsatt med saltet och få koka, tills skinet lätt kan afdragas (omkring 1/2 tim.). Tungorna klyvas längs efter i 3 skifvor och griljeras (doppas i det uppvispade ägget, blandadt med grädden och vändas i de stötta skorporna). De stekas därefter vackert bruna i smöret, uppläggas på fat och garneras med majonnäs samt persilja. Till majonnäsen röras äggulorna i en stor spillkum med en träsked. Saltet tillsättes och äggulorna röras åt samma håll, tills de blifva som en sammets-lik ljusgul massa. Då tillsätts mat-oljan och citronsaften droppvis och växelvis. Blir majonnäsen för tjock och ej vill samla sig, tillsättes litet vatten. Den afsmakas med salt, hvit-peppar och, om så önskas, med litet socker.

Fiskstufning i snäcker (f. 6 pers.). 3/4 kg. gädda, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 1/2 lit. vatten, 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 2 dcl. tunn grädde, 2 dcl. fiskspad, salt, hvitpeppar, saften af 1/2 citron, 2 äggulor, 2 msk. stötta skorpor, (1 msk. rifven ost).
Till snäckorna: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Gäddan rensas, fjällas ej, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den ingnides med saltet och ättikan och kokas sakta i 1 lit. vatten. När den är kokt, upptages den genast ur spadet, som tillvaratages. Skinet afdrages, alla ben borttagas och fiskkötet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas och påspådes med grädden samt fiskspadet och säsen får koka 10 min. Den afsmakas med kryddorna och citronsaften och afredes med äggulorna. Fiskkötet nedröres försiktigt i säsen och massan lägges i smorda snäcker, samt öfverströs med de stötta skorporna och, om så önskas, med den rifna osten. Snäckorna sättas in i ugn i god ugnsvärme och tages ut, när stufningen fått en vacker gulbrun färg. Den serveras genast.

Gratin på buljongskött (f. 6 pers.). 1/2 hg. buljongskött, 1 rödlök, 3 msk. smör (60 gr.), 2 kkp. buljong, salt, hvitpeppar.

Potatismos: 1 liter potatis, 1 kkp. mjölk, 2 msk. smör (40 gr.), salt, socker, 2 msk. stötta skorpor, 1 msk. rifven ost.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Köttet hackas groft. Löken skalas, hackas fint och brynes i smöret tillsammans med köttet, hvar-efter buljongen och kryddorna tillsät- tas. Potatisen räskalas, kokas i vatten och pressas genom purépress eller mos-sa sänder med en gaffel. Mjölken kokas upp och tillsättes jämte 1 msk. af det kalla smöret samt kryddorna, och moset arbetas med gaffel, tills det liknar skum. Ett elffast fat eller en pajform smörjes med smör, köttet lägges i och utredes jämnt. Potatismoset lägges ofvanpå och anrätningen strös öfver med de stötta skorporna och den rifna osten samt belägges med resten af smöret, fördeladt i flo-crar. Gratinen sättas in i ugnen att få vacker ljusbrun färg. Den serveras med skiradt smör eller steksås.

Krusbärskräm (f. 6 pers.). 1 liter färska eller 6 dcl. konserverade krusbär, 1/2 lit. vatten, 2 kkp. kross-socker, 1/2 msk. potatismjöl och 1 msk. mandamin.
Beredning: Krusbären snoppas, sköljas och få arinna. Af sockret och vattnet kokas en tunn, klar lag. Krusbären lägges och få koka, tills de

Landshattar

fr. kr. 1: 50, 1: 95.

Dam-Mössor

i linne och bomull
fr. kr. 2: 40.

Autoslöjor

fr. kr. 4: 50.

Skärp

af sadelgjord och linne
fr. kr. 1: —.

Matroshattar

fr. kr. 2: 95.

Hattar, monterade,

fr. kr. 12 och 15.

A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan & Regeringsgatan, STOCKHOLM.

äro mjuka, då krämen afredes med det i litet kallt vatten eller franskt vin utrörda potatismjölet samt monda-minet och får ett godt uppskok. Krämen afsmakas och omröres då och då, tills den är kall, då den upphälles i karott eller geléskål.

Mondaminkräm med vin (f. 6 pers.). 40 gr. mandamin, 3 dcl. vat-ten, 3 dcl. franskt eller renskt vin, 150 gr. strösocker, skal och saft af 1 citron, 4 äggulor.

Beredning: Mondaminet upplöses i 1 dcl. af vattnet. Det öfriga vatt- net kokas upp med sockret samt skalet och saften af citronen. Vinet tillsättes och det upplösta mjölet iröres, hvar-efter krämen får koka under rörning i 5 min. Äggulorna ivispas, en i sän-djurd, smord och mjölad plåt. Bakel- serna strös öfver med pärlsocker och hackad mandel samt gräddas i varm ugn. Därvid iakttagas, att ugnsluckan ej får öppnas förrän efter 8—10 min. Då bakelserna kallnat, skäres ett lock i dem och de fyllas med någon kräm, vispad grädde eller sylt.

Stufvade spritärter (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. spritade ärter (= 5 lit. ospritade), 3/4 lit. vatten, 2 tsk. salt, 2 1/2 msk. smör (50 gr.), 1 msk. mjöl, 2 msk. hackad persilja, 1 tsk. socker.

Beredning: De spritade ärterna påsätts i kokande saltadt vatten. När de kokat upp, tillsättes 1 msk. af smöret, hvarefter ärterna få koka, med

tätt slutet lock, tills de äro riktigt mjuka. De uppläggas då med hälslef i ett fat. Resten af smöret fräses med mjölet, ärtspadet tillsättes litet i sänder, och säsen får koka 10 min. Därefter iläggas ärterna och stufningen afsmakas med den hackade persiljan samt kryddorna.

Lydias petits-choux (f. 6 pers.). 3 dcl. vatten, 50 gr. smör, 120 gr. hvetemjöl, 4 hela ägg. Pärlsocker och mandel att strö öfver bakel- serna.

Beredning: Smör och vatten kokas upp, mjölet tillsättes under flitig visp- ning och smeten får koka, tills den släpper pannan, hvarefter grytan lyf- tes af elden. Vispen klämnes ur väl och när smeten afsvanat inarbetas ett ägg i sänder. Massan lägges med msk. i form af små bullar på en väl ren- gjord, smord och mjölad plåt. Bakel- serna strös öfver med pärlsocker och hackad mandel samt gräddas i varm ugn. Därvid iakttagas, att ugnsluckan ej får öppnas förrän efter 8—10 min. Då bakelserna kallnat, skäres ett lock i dem och de fyllas med någon kräm, vispad grädde eller sylt.

Surstek (f. 12 pers.). 3 kg. in- nanlär eller rostek af ox, 2 msk. salt, 2 tsk. stött hvitpeppar, 1/2 tsk. stötta nejlikor.

Till lagen: 2 1/2 dcl. god sprit- ättika, 2 1/2 lit. godt svagdricka, 2 dcl. strösocker, 1/2 msk. kryddpeppar-

korn, 3 lagerblad, 2 små rödlökar (1 1/2 hg. späck).

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 1/2 lit. kokande vatten, 1 msk. soja.

Sås: 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, köttsky, 1 dcl. tjock grädde, salt, socker.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i kallt vatten, bultas väl med kötklubba och ingnides med en blandning af saltet och de stötta kryddorna. Det nedlägges i en lag af ättikan, drickat, sockret, de hela kryd- dorna och de skalade samt klufna lökarna, allt väl sammanblandadt. Köt- tet får ligga här i 6—8 dagar och bör ofta vändas. Det upptages, afsköljes väl och torkas med en köthandduk samt späckas, om så önskas, med 1 1/2 hg. späck.

Smöret brynes i en stekgryta, ste- ken ilägges och brynes vackert på alla sidor, hvarefter den saltas och vattnet tillsatt med sojan, påspådes litet i sänder. Steken får därefter fär- digsteka med tätt slutet lock omkr. 4 tim. Den bör vändas (med 2 träske- dar) några gånger under stekningen och ofta ösas öfver.

Köttskyn silas och allt det feta bort- skummas noga. Smör och mjöl sam- manfråsas, köttskyn tillsättes litet i sänder, hvarefter säsen får koka un- der flitig rörning i 10 min. Grädden ihålles och säsen får ett uppskok samt afsmakas med kryddorna.